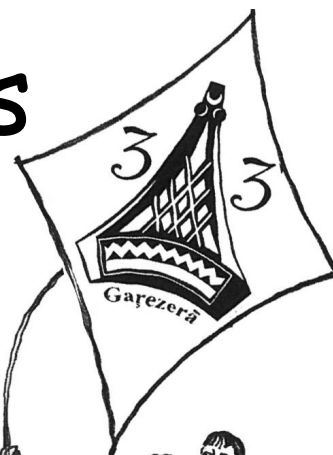

3x3 Lauztās Priedes

3x3 Garezerā avīze #2

2015.g. 15. augustā

**Tu vari mūs šķelt, tu vari mūs lauzt -
Mēs sniegsim tāles, kur saule aust!**

Rainis

Vēstījums Latvijas valsts simtgadei

Kultūras ministre Dace Melbārde uzrunāja desmit Latvijā pazīstamus kultūras darbiniekus un organizācijas, to starpā 3x3 kustību, Ineses Krūmiņas personā, ar lūgumu uzrakstīt savus vēstījumus Latvijas simtgadē. ("Dace Melbārde: Mēs esam tas ko svinam", Delfi Kultūra, 2014. g. 3. novembrī). Inese šo 3x3 vēstījumu uzrakstīja, un ir 3x3 mājas lapā.

Mēs, 3x3, vairāk nekā 30 gadu gaitā esam no entuziastu grupas ASV pārtapuši par globālu sabiedrisku kustību, kuras galvenie mērķi ir latviskas identitātes un latvisku ģimeņu stiprināšana. Pastāvēšanas laikā mūsu pasākumu dalībnieku kopskaits pārsniedzis 30,000.

Viens no būtiskiem latviskās identitātes stiprināšanas ceļiem ir savu sakņu un to dzīves aspektu apzināšana, kas ļauj latvietim būt lepnam par savu latvietību, izjust to kā vērtību nevis kā nastu. Prakse parādījusi, ka parasti latvietības vērtība tiek saskatīta caur tautas bagāto kultūras mantojumu, bet ne caur valstiskumu. Teiciens „es mīlu šo zemi, bet ienīstu šo valsti” diemžēl ir kļuvis par plaši lietotu saukli. Analogiski varētu teikt: „Es mīlu zemi, ko esmu no vecākiem mantojis, bet ienīstu māju, kuru viņi uz tās uzbūvējuši.” Ko iesākt, ja tā patiesi no sirds jūtamies?

Pārbūvēt māju. Darīt to skaistāku, labāku, tādu, lai tajā var justies labi, lai tajā ir drošības sajūta, un lai bērniem ir vēlme tajā atgriezties. Iekopt zemi. Un, ja māju varam nojaukt pavisam un tās vietā uzcelt citu, labāku, tad citu valsti mēs radīt nevaram. Mums tā ir tikai viena: mūsu mīļā Latvija. Arī pasaulē aizgājušajiem latviešiem Latvija ir mājas. Kad māju nav, tad nav arī, kur atgriezties... Tas, kādu māju, kādu Latviju būvējam, kam un ko ļaujam būvēt savā vietā, ir mūsu darbības un arī bezdarbības tiešs rezultāts.

Mēs drīkstam, varam un spējam būvēt savu valsti labāku, tādu, lai pašiem prieks tajā dzīvot. Un mēs to varam darīt daudz dažādos veidos – ar kultūras vērtību kopšanu un tālāk nodošanu, ar darbu savas vides, mājas un savas ģimenes labā, bet galvenokārt - ar politisku un pilsonisku aktivitāti.

Mūsu valstij jāpastāv un jābūt tīrai, koptai un skaistai. Tā ir mūsu atbildība.

Saules mūžu Latvijai!

Latvijas un pasaules 3x3 kustības vārdā
Inese Krūmiņa, Latvijas 3x3 priekšsēde
Apstiprināts 3x3 Latvijas padomes sēdē
2014.g. 20.septembrī

3x3 Pasaulē vadība:

Līga Ruperte, globālā 3x3 koordinatore, PBLA IP locekle, liga3x3@iserv.net

Inese Krūmiņa, Latvijas 3x3 padomes priekšsēde
Egija un Ingus Krūmiņi, Saldus 3x3 2016 vadītāji
Daiga un Aldis Bitinieki, Pelču 3x3 2016 vadītāji
Ingrīda Jansone, Amerikas 3x3 padomes priekšsēde

Maija Zaeska, Gaŗezera 3x3 2015 vadītāja
Helēna Vīksniņa, Katskiļu 3x3 2015 vadītāja
Sandra Bondarevskā, Īrijas 3x3 padomes priekšsēde

Baiba Kalniņa, Īrijas 3x3 2015 vadītāja
Gita Robalde, Lielbritānijas 3x3 padomes priekšsēde

Aija un Sandris Leonoviči, Lielbritānijas 3x3 2015 (latv. plūsmes) vadītāji

Rita Harrison, Straumēnu 3x3 (angļu plūsmes) 2015 vadītāja

Uldis Ozoliņš, Austrālijas 3x3 padomes priekšsēdis

Mārīte Rumpe, Adelaides 3x3 2016 vadītāja
Guna Kriškāne, Latvijas KM piešķirto finanšu kārtotāja

Gundars Kalniņš, 3x3 mājas lapas saimnieks,
Gundars.Kalnins@3x3.lv

Mūzikas vakars

Ceturtdienas vakarā lieliski izdevās mūzikas vakars, kas parādīja cik mums latviešiem bagātīgs mūzikas pūrs un cik starp mums talantīgu mūziķu. Vakarū uzsāka ar dūdām, ko spēlēja Eduards un Audars Klinti.

Noskaidrojām, ka viņi paši dūdas bija taisījuši no kazu ādas. Mūsu vidū bija vairāki folkloras grupu dalībnieki. Klausījāmies Mineapoles *Teiksmu*, no kuŗas bija klāt seši dalībnieki un *Linus* ar trim dalībniecēm, kā arī Vašingtonas *Sudrabavotu* kuri bija četri, bet pieaicināja Rotbahus. Ari folkloras ievirze nodziedāja vienu senu dziesmu. Āris Stepe mūs iepriecināja ar klasisko ģitāri. Nometnē izveidojās stīgu duets *Lauztās Priedes*, ar Juri Ķeniņu un Pēteri Briedi, vienam gabalam pieaicinot Andu Prātiņu. Vakarū novadīja Daiga Rūtiņa un nobeidza ar vienu no nīkšanas dančiem. Tiešām patīkams vakars.

Ugunskurs

Ugunsкура vakarā mēs atradāmies Stikla kalna pakājē, kur redzējām kā Antiņš pazaudē tēvu, kā dažādi cenšas uzkāpt stikla kalnā, kā kraukļi cer uz Saulcerītes mūžīgo palikšanu pie viņiem un kā Antiņš beidzot uzjāj stikla kalnā un nones Saulcerīti lejā. Pa vidu mūs apciemoja Rainis un dalījās ar savām gudrībām un jautriem bērnu dzejoļiem.

Knochī un Rūtiņi mums deva *Rainis* 150 – 150 vārdos aprakstot Raini.

Mineapoles Latviešu skolas 5. klase iepriecināja ar no galvas noskaitīto Raiņa dzejoli „Grāmata.”

Mazlācīši mums parādīja, ko viņi ikdienā dara un visiem palika silti ap sirdi vērojot mūsu jaunākos dalībniekus.

½ x ½ mums uzveda mākslas skeču (art performance), pie Raiņa dziesmas „Mākonītis, mākonīte.” Bērni bija arī uztaisījuši grāmatiņas ar Raiņa dzejoli un ilustrācijām, ko viņi uzdāvināja saviem vecākiem.

Mēs paši daudz dziedājām un mūs iepriecināja jaunieši un folkloras ievirze.

Polītiki bija ievirzes laikā nodibinājuši nevalstisku organizāciju *Mainies uz Augšu* un mums lūdza balsot par pieciem jauniem likumiem, kušus arī ar vairākumu pieņemām:

1. Pieņemt likumu, ka katram piektajam jaunpiedzimušam puisim Latvijā jādod vārds Jānis, jo tagad par maz Jāņu, lai varētu turpināt svinēt Jāņus.
2. Vīriešu un sieviešu līdzvērtības vārdā, jāattīsta medicīniska iespēja arī vīriešiem dzemdēt bērnus. Folklorisiti pievienoja likuma grozījumu, ka Apjumības jāieved kā valsts brīvdienu, lai būtu daudz bērnu ap Jāņiem.
3. Līdzīgi Islandei jāpieņem likums par obligātu svešvārdu latviskošanu.
4. Ekonomikas izaugsmei vērtīgi būtu izplatīt kaņepu audzēšanu.
5. Izglītības jomā, lai apkarotu špikošanu, katru špikotāju jāsūta spodrināt jauno Gaismas pili.

Izsole

Trešdienas vakara nodarbības lustīgi iesāka ar izsoli, kam bija noziedotas pāri par simts mantu. Maija Zaeska atkal sekmīgi izpildīja

izsoles saucēja lomu. Par dažām lietām notika sīvas cīņas un 3x3 uz tām jauki nopelnīja. Citas aizgāja par pāris dolāriem, bet pa visiem kopā sanāksot ap \$1600. Nozīmīgākais priekšmets, lelle,

bija 10 gadu laikā izgatavots 3x3 Gaŗezerā. Anna Lapiņa Sparling bija katrā nometnē piestrādājusi pie lelles Nīcas tautas tērpā –

aužot svārkus, izšujot kreklu, izkaļot rotas, izrotājot vainagu. Viņa nolēma lelli ar tērpu noziedot izlozei un Juris Jauntirāns bija laimīgais jaunais īpašnieks par \$150.

Nīkšanas nodarbības

Pēc katras vakara programmas notieka tā saucamā „nīkšana.” Daudziem tā ir jaukāka daļa

3x3 nometnē, kad viņi var izdziedāties un izdancoties. Galvenais, te piedalās visi jaunieši. Saulgriežu koka grīda ir ideāla danču vešanai, jo tā drusku padodas, un nekad netrūkst mūziķu, tādu kas dančus var pavadīt ar akordeonu, vijoli, kontrabasu.

„Latvija ārpus Latvijas”

Juris Œeniŗš treŗdien turpinŗja tŗmu, ko uzsŗka Ansis Bogustovs pirmdienas vakarŗ – kas ir latvietis, bet řoreiz prasot, kas ir latvieŗu mŗzika, kas ir latvieŗu komponists? Juris runŗja par dziesmu svŗtkiem un

ko tie ir nozŗmŗjuŗi latvieŗu tautai un neatkarŗbai, kŗ vienojuŗi latvieŗus no visas pasaules, kŗ veicinŗjuŗi latvieŗu mŗzikas daiŗradi. Juris lasŗja no Œurnŗla *Ir* aptaujas rezultŗtus par iemŗļotŗko koŗa dziesmu un daŗi

klausŗtŗji uzminŗja, ka pirmajŗ vietŗ bija Saule, Pŗrkons, Daugava. Kad Juris to sŗka atskaŗot no *YouTube*, lielŗkŗ daŗa sŗka to dziedŗt lŗdz. Kad ierakstu noslŗdz, priekŗŗ uzlika mums vŗrdus, un mŗs visi laimŗgi dziesmu nodziedŗjŗm – daŗi varbŗt pirmo reizi, kaut tŗ daudz dzirdŗta. Juris sniedza daudz piemŗru par komponistiem un vaicŗja mums vai tŗs ir latvieŗu kompozŗcijas – no Lolitas Ritmanes, kas uzvarŗjusi *Emiju* par savu *Batmana* mŗziku lŗdz Andrew Downing, kas saŗŗmis *Dŗuno* (Juno-Kanŗdas Emijs), spŗlŗ ar latvieŗiem, bet nerunŗ latviski. Juris arŗ daudz izmantoja savu tŗvu Tŗlivaldi Œeniŗu kŗ piemŗru, kas apmŗcŗjis veselas paaudzes Kanŗdas mŗziķu lietojot tŗs metodes, ko iemŗcŗjies no Jŗzepa Vŗtola. Ja jau politiķi bija grŗti noteikt, kas ir latvietis un latvisks, mŗzikŗ un citŗs kulturŗlŗs jomŗs tas vŗl grŗtŗk.

Juris Œeniŗš - mŗziķis un skolotŗjs

Juris ir visu savu mŗŗu nodarbojies ar mŗziku, gan kŗ komponists, diriŗents, aranŗŗtŗjs, instrumentu spŗlŗtŗjs (ŗells, kontrabass, klavieres, ēŗģeles) un mŗcŗjis pŗtŗjorķestrus. Vislabprŗtŗk ir nodarbojies kŗ skolotŗjs. Juris ir precŗjies ar Mŗru (bijuŗo Ozoliŗu) un viŗiem ir trŗs bŗrni: Aleksandrs,

Amanda un Daina.

Interesants fakts Mŗras un Juŗa dzŗvŗ ir tas, ka Juŗa vectŗvs Atis Œeniŗŗ un Mŗras vectŗvs Markus Gailŗtis bija 1930's gados kopŗ Ministru kabinetŗ. Pirmais kŗ Izglŗtŗbas ministrs, otrais kŗ Lauksaimniecŗbas ministrs. Iepazŗsimies ar Juri caur viŗa atbildŗm uz sekojoŗiem jautŗjumiem:

Raimonds Pauls - mŗziķis vai politiķis? *Noteikti mŗziķis, arŗ ir valsts ikons.*

Mŗļŗkais rakstnieķs? *T. Œeniŗŗ dziesmu tekstiem.*

Mŗļŗkais gleznotŗjs? *Pŗteris Roŗlapa.*

Mŗļŗkais mŗzikas ievirziens? *Ja jŗizvŗlas, tad tautas dziesmas un kammermŗzika.*

Vai Tev ir uzskats par Lembergu? *Ir un nav, esmu nepolŗtisks, bet tomŗr viŗŗ ir lops.*

Kuŗŗ virzienŗ attŗstŗs kultŗra Latvijŗ? *Valsts piekopj kultŗru visos virzienos.*

Kas ir paŗreizŗjais lielŗkais ārpuses iespaids latvieŗu kultŗrai? *Teicama izglŗtŗba un augsta kvalitŗte.*

Albŗns Berģs (Alban Berg) vai Rodŗers Berģs (Roger Bergs)? *Nŗesmu 12 toŗu piekritŗjs, noteikti Rodŗers Berģs.*

Vai ir par daudz dziesmu svŗtku (lielie, rajona, jaunieŗu, trimdas, diasporas, utt.)? *Nŗ, nav. Jaunieŗiem nav jŗgaida pieci gadi uz dziesmu svŗtkiem un tie kŗļst par viŗu dzŗves sastŗvdaŗu.*

Vai nelatvieŗu vŗrdi ir jŗpŗrtulko latviski? *Ko es vŗlos redzŗt ir tas, kas ir zem #8.*

Kas ir lielŗkais Latvijas kultŗras sasniegums pŗdŗjos 20 gados? *Iespŗja latvieŗu mŗkslinieķiem izcelties uz pasaules skatuvŗm.*

Kuŗŗ pasaules mŗziķis ir Tevi visvairŗk iespaidojis? *Nepŗrprotami Tŗlivaldis Œeniŗŗ, bez viŗa arŗ J. S. Bach, kuŗŗ ir visus mŗziķus iespaidojis.*

Juris Jauntirŗns

Polītika un ņurnālistika Latvijā

Ierodoties šīs ievirzes telpā ātri kļuva skaidrs, ka šī nebūs ierastā politikas ievirze. Mums priekšā stāvēja jauns cilvēks, Ansis Bogustovs, kas bija liels pretstats iepriekšējām sirmām galvām kā Jānim Peniķim, Valteram Nollendorfam, Jānim Kukainim, Zigfrīdam Zadvinskim un citiem. Mums stāvēja priekšā jauns piedzīvojums.

Ar ņurnālistiku tikām ātri galā. Izrādās, ka radio un TV ziņām ir augsta ticamība un iespaids uz saviem klausītājiem. Ir maz cerību, ka krievu izcelsmes audienci, kuŗa skatās daudzās Krievijas TV kanāļus varētu piesaistīt Latvijas TV un radio raidījumiem. Šie raidījumi ir relatīvi brīvi no īpašnieku "cenzūras." Rakstītā prese ir pavisam cits stāsts. Tās saturu ievērojami iespaido tās īpašnieki un viņu biedri, kā arī politiskās partijas saistītas ar viņiem. Izņēmums ir nedēļas ņurnāls *IR*. Tas ir objektīvākais no visas rakstītās preses. To ir vērts abonēt. Informācija ir pieejama www.irir.lv.

Pārējais laiks tika pavadīts ar politiku. Daudzus tematus uzsāka, daudzus pabeidza, bet dažus arī nē. Viens ļoti nopietns temats bija Saeimas vēlēšanas un tās rezultāti, kā arī Saeimas

delegātu attiecības ar balsotājiem. Kopīgais uzskats bija, ka pārmaiņas Saeimas vēlēšanu

likumā ir vēlamas. Izrādījās, ka vairākums nezina, vai nesaprata kā balsošanas rezultāti tiek izvērtēti. Vispirms saskaita cik balsis katra politiskā partija, kuŗa piedalās vēlēšanās, saņem un cik partijas tiek pāri 5% sliekšnim. Tas nosaka, cik partijas būs pārstāvētas Saeimā. 12. Saeimā iekļuva Saskaņa - 24%, Vienotība - 23%, ZZS - 21%, NA - 17%, LRA - 8% un NSL ar 7%. Jautājums ir, kas notiek ar tām balsīm kuŗas nodotas par tām partijām, kuŗas Saeimā netika. Kā es sapratu, tās balsis tiek sadalītas uz Saeimā iekļuvušām partijām proporcionāli viņu saņemtām balsīm. Tas pats notiekot ar nenodotām balsīm. Šī procedūra iespaidojot aprēķinu, cik mandātus katra partija saņems. Tātad ir svarīgi nebalsot par mazām partijām un nepalikāt mājās.

Ansis visos sīkumos izskaidroja ministru kabineta sastādīšanu, ministru izraudzīšanu, budžeta sastādīšanas procesu, kā tiek valsts problēmas risinātas. Tika izstrādāts valsts budžets dalībniekiem balsojot kā ministru kabineta locekļiem un aizstāvēt savas, nevis valsts intereses. Anša izskaidrojums par Latvijas attiecībām ar Eiropas Savienību visos resursos bija labākais ko esmu dzirdējis. ES iespaids uz Latviju finansiālā laukā ir nepārprotams.

Es būtu labprāt dzirdējis vairāk par Saeimas balsošanas kārtību un tās negatīvo iespaidu uz likumdošanu, kā arī par korupcijas iespaidu uz Latvijas politisko dzīvi.

Juris Jauntirāns

Rainis un Zelta zirgs

Sanŗca 15 – 18 dalŗbŗnieku 3x3 Gaŗezera nometnes “Rainŗ 150” ievirzŗ, kuŗu vadŗja rakstnieks un tulks Vilis Inde.

Sŗkumŗ pŗrrunŗjŗm Latvijas atmodas laikmeta vŗsturi, lai labŗk saprastu latvieŗu dzŗves apstŗkŗus, laika kulturŗlos notikumus, un mainŗgo polŗtisko klimatu. Ne tikaiŗ ŗie iespaidoja Rainŗ rakstus, bet arŗ personŗgŗs sadzŗves saites un notikumi: viŗa draudzŗbas ar sievietŗm, augstskolŗ sarunas ar studentiem, un mŗsas Doreŗ saistŗba ar polŗtiskiem filozofiem Vŗcijŗ un apreŗeŗanŗs ar bijuŗo Rainŗ draugu Pŗteriŗ Ŗtuŗku.

Ar ŗo pamatu varŗjŗm labŗk saprast un baudŗt visu, kas savilkts kopŗ *Zelta zirgŗ*. Tas ir latvieŗu literŗtŗras uzmundrinŗjums tautai vienoties un cŗnŗties par savu kulturŗlo un polŗtisko brŗvību. Rainŗ varam redzŗt cilvŗku darbojamies kŗ latvieŗu tautas sirdsapzŗnu, dziŗi pieskarŗties viŗu sirdŗm un dvŗselŗm.

Pŗrrunŗs par lugu un tŗs tulkoŗanu, Inde uzsavŗra vairŗkus ŗķŗŗŗŗus un grŗtŗbas tulkoŗanas un interpretŗcŗjas darbam. Cik ir iespŗjams parŗdŗt latvisko sirdsapzŗnu, jŗtas, un domas, citŗ valodŗ? Inde agri tulkoŗanas darbŗ nostŗdŗja mŗŗķŗ: lai brŗŗa dŗliem bŗtu iespŗja lasŗt, saprast, un pŗrrunŗt latvisko lugu ar vecomŗti. Kad strŗdŗja ar ŗo specifisko audienci un pamatu, citi ŗķŗŗŗli

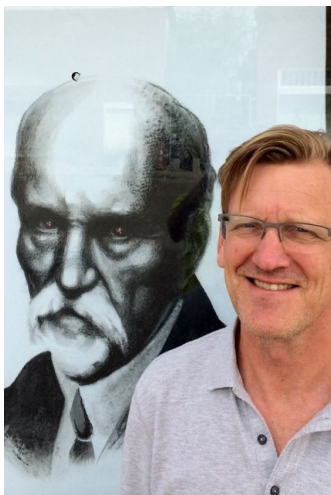

Foto: Tom Jacobs

samazinŗjŗs. Bŗŗi tulkoŗumi turas pie tieŗŗ vŗrdur tulkoŗuma - ne nozŗmes, teikuma dzeŗiskŗ ritma, dziŗjŗkŗs simbolisma izpratnes, un vŗl neapprakstŗmo dzirksteli, kas iedvesmo darba veicŗju.

Dalŗbŗnieku sarunŗs un kopotos rakstus paŗkirstot izdevŗs pasmieties par Rainŗ vecmodŗgo vŗrieŗa filozofiju un sarakstŗtŗm vŗstulŗm. Cik mŗlinŗmo vŗrdur variŗcŗjas un kombinŗcijas vŗl varŗtu bŗt ko Rainis ar Aspaziju nebija sarakstŗjuŗi savŗs vŗstulŗs!

Kopŗgŗs pŗrrunas par Rainŗ *Zelta zirgu* atgŗdinŗja, ka ir temas kuŗŗs ietilpst mŗŗŗigŗs vŗrtŗbas, un cik svarŗgi ir tŗs nodot no paaudzes uz paaudzi, gan latvieŗu, gan angļu valodŗ.

— L. Roziŗa u.c.

ŗogad 3x3 nometnŗ Rainŗ 150 gadu dzimŗanas dienas atceri atzŗmŗja ar īpaŗu ievirzi, kuŗŗ bija iespŗja iepazīties ar Rainŗ *Zelta zirgu* angļu valodas tulkoŗumŗ (*The Golden Horse*), un to autoru Vili Indi, kuŗa dzŗves stŗsts pats par sevi ir ļoti interesants. V. Inde uzauga latvieŗu ģimenŗ, apmeklŗja Mineapoles Latvieŗu skolu, apsolvŗja G.V.V. 1975. gadŗ, bet tad pŗtrŗka uz ilgŗku laiku viŗa sakari ar latvieŗu sabiedrību. Tomŗr, pŗc viŗa paŗa nostŗstiem, tas ko viŗŗ bija ieguvis no savas ģimenes, latvieŗu skolas, un G.V.V., bija atstŗjis dziŗu iespaidu uz viŗa. V. Inde atcerŗjŗs, ka piedalŗjŗs kŗ bŗrns skolas *Zelta zirga* uzvedumŗ, un nespŗja aizmirst to ideŗlismu, kas bija izpausts ŗinŗ lugŗ. Pŗc daudziem gadiem viŗam radŗs vŗlŗŗanŗs iepazīstinŗt sava brŗŗa latviski nerunŗjoŗos dŗlus ar

latvieŗu kultŗru, un tŗ viŗŗ uŗņŗmŗs tulkot Rainŗ *Zelta zirgu*. Lai ŗŗ luga bŗtu labŗk izprotama, viŗŗ nosprieda arŗ uzrakstŗt pŗrskatu par Latvijas vŗsturi un Rainŗ un Aspazijas dzŗvi. Viŗŗ arŗ papildŗnŗja grŗmatu ar stŗstu par savu vecŗku bŗŗļu gaitŗm, un kŗ viŗŗ uzauga latvieŗu ģimenŗ Amŗrikŗ. Grŗmatas papildus informŗcija *Zelta zirga* tulkoŗumam ir izpelnŗjusi V. Indem īpaŗu atzinību, jo vienkopus ir pasniedzis tik daudz vŗrtŗgu materiŗlu. Aizkustinoŗs bija V. Indes dzŗves stŗsts. Viŗŗ atkŗrtoti uzsavŗra, ka lŗdztekus viŗa ģimenes latvieŗu audzinŗŗana, latvieŗu skola, un G.V.V. bija tie kas atstŗja viŗam tŗdu iespadu, ka aizbraucot uz Latviju, viŗŗ tieŗŗm jŗtŗs kŗ “mŗjŗs”.

— M. Strŗlnieks

Kristīne & Juris Rotbahi

Mēs esam pateicīgi par visiem, kas mērojuši ceļu no Latvijas lai pie mums būtu un dalītos ar savām zināšanām un spējām. Ne vienmēr ir viegli pārslēgties uz Amerikas laiku, vidi un mūsu 3x3 nometni. Tā Kristīne Rotbaha stāstīja, ka tagad uz nedēļas beigām jūtoties tā īsti ieskrējusies. Ievirzē viņai bijuši dažādi zināšanu līmeņi – kā jau mums ir latviešu skolās, nometnēs un citur. Dažiem viss stāstītais ir jauns, kur pretim citi paši ir daudz pētījuši un būtu gribējuši, ka Kristīne apskatītu lietas dziļāk. Viņa esot savā ievadā teikusi, ka ja kāds sakot, ka senatnē bijis tā vai citādi, tad lai netic, jo neviens tur nebija un šodien varam tikai inteligenti minēt. Kaut iepriekšējā avīzē apskatījām folkloras ievirzi, tad tas bija nedēļas sākumā, un kopš tā laika vēl apskatītas gadskārtu ieražas, sevišķi mazākiem gadskārtu svētkiem, maskošānās tradīcijas un rotaļas. Pa

vidu viņi esot gājuši rotaļās un dziedājuši, kaut dziedāšanai veltīts atsevišķs laiks. Pēc ievirzes bieži kāds pienāk un stāsta par savām tēva mājām vai citām atmiņām. Kaut varētu šos

stāstus ierakstīt!

Kristīne ir izstudējusi tieslietas un strādājusi par notāra palīdzi. Lai noņemtu ikdienas spriedzi, viņa sāka lasīt dainas un latviešu ticējumus. Juris strādā kā ISO auditors ar

kvalitātes kontroles sistēmu, tātad arī viņš meklē atspaidu no ikdienas. Kristīne ar Juri sāka piedalīties etnogrāfiskā dziedāšanā un ar laiku pievienojās *Saviešiem*, kur Juris ir vēl tagad, kaut Kristīne tagad ir ar *Saucējām*. Kopā ar Medņevas sievām viņi piedzīvoja vakara dziedāšanu tautas balsī, kas tā aizkustināja, ka viņi to uzskata par pagrieziena punktu dzīvē. Būdamā juriste, viņa gribēja ne tikai dziedāt un piekopt tradīcijas, bet izprast to nozīmi un tā aizgāja studēt maģistra programmā folkloru Latvijas Universitātē. Viņai laimējās tikt folkloras kursā, kur tikai ik pa trim gadiem uzņem jaunus studentus. Viņa ir piedalījusies folkloras ekspedīcijās uz Valku un Dundagu ar Janīnu Kursīti un Māru Zirni. Tur viņa iepazinusies ar Helēnu un Brigitu Vīksniņām, kas abas būs Katskiļu 3x3.

Viņi uzskata, ka ir daļa no trešā folkloras vilņa. Pirmais bija 80's gados, tad 90's gados uzplauka līdz 2000, un tagad atkal. Pēdējos divos gados uzplaukusi liela interese par folkloru, šoreiz daudzi jaunieši labāk to izprot un iedziļinājās. Mūzikas Akadēmijā tagad ir etnomūzikoloģijas klases. Kristīnei un Jurim ir svarīgi kopt tautas tradīcijas kopā, jo tas viņiem nav tikai hobijs, bet dzīves veids.

Cepu, cepu kukulīti!

Pie meistas Elgas Pones pulcējāmajies katru rītu iegūt latviešu pavāres gudrības un virtuves noslēpumus! Pirmā dienā izbaudījām atspirdzinošas aukstas zupas, kā biešu tā arī gurķu. Vareni garšoja, un ar katru papildus dienu ledusskapī, kļuva pat garšīgākas. Otrdien sējām sieru ar Lailas Švalbes palīdzību, ar slapjo (modernā recepte) un ar sauso biezpienu (Elgas tradicionālā recepte). Trešajā dienā saldo zobu apmierinājām ar apburošo medus kūku. Ceturtdien sanāca lielāks pulciņš, jo stunda bija veltīta nopietnai lietai: perfektai pīrāgu cepšanai! Palīgā nāca Gunta Herron, Elgas meita un slavena pīrāgu cepēja. Pārrunājām, kas svarīgākais labāko pīrāgu veidošanai. Vai pildījums? Vai mīkla? Vai kā izveido pīrāgu (vai mīkla jāizrullē vai piciņas

jāsadala)? Vai to saukt par pīrāgu vai par speķa rausi? Iemācījāmies svarīgu māku: ar sakultu olu salīmēt maliņas, lai pīrāgi pēc cepšanas "nesmaida." Ar pārpalikušo mīklu izcepām ābolu un biezpiena maizes. Šodien ņemamies ar "svētu govī": rudzu maizi! Rīt cepsim ūdens kliņģerus.

Bet macījāmies ne tikai kā cept un vārīt. Pārrunājām dzīves gudrības, gramatiku un valodu ("tā sāls," ne "tas sāls," latviski "kale" sauc par "lapu kāpostiem"), latviešu parašas un vēsturi, ko ēda mūsu senči, tautas dziesmu simbolismu. Ir izveidojies skaists draudzības loks. Saulgriežos pievelk ne tikai labas smaržas, bet arī priecīga smiešanās. Gažām gājēji iebāž degunus, dažreiz laimējas tiem arī kautko nogaršot.

Anna Grotāna

nopirkusi no Lilitas skaistu, pītu kaklarotu un šogad uztaisīja līdzīgu savai mātei. Vilnis bija pagājušā nometnē sievai uztaisījis skaistu platu sudraba aproci un šogad taisa drusku šaurāku savai meitai. Ilggadīgi Pēteris un Nomunds nākuši visiem rotkaļiem palīgā, pat izgatavojot speciālus rīkus.

Rotkalšana

Visi trīs rotkaļi- Lilita Spure, Andris Rūtiņš un Astrīde Otto ir Vecā Bleķa pakāpē, kas norāda uz ilggadīgu darbu ar latviešu rotām metalā. Šogad jaunums bija tas, ka Andris strādāja ar $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$, kur bērni nāca uz rotkalšanu katru dienu mazā grupiņā un viņiem bija iespēja sev uzkalst pakariņus vai auskarus. Ripiņas ir jau sagatavotas, viņiem tikai jāizvēlas rakstu, tad piemēroto kaltiņu, un jāiekaļ ripiņā. Tas dod bērniem ieskatu rotkalšanā.

Interesantākie projekti starp pieaugušajiem bija Ilo igauņu krelles (krõllid) un Māras kaklarota. Aina arī darina kaklarotu no jaunā dzelzs laikmenta (ļoti sen). Daina bija reiz

Māksla visiem

Necilā namiņā pie ēdamzāles notiek brīnumlietas mākslinieces Lindas Treijas

jūras skatiem. Jaunieši arī bija ļoti ražīgi.

vadībā. L.M. sovasar glezno ne tikai ziedus, bet arī ziloņus, kas nonāks viņas mazbērnu īpašumā. Rozentāle iesāka ar Mičigānas bāku no putna lidojuma, kas pārtapa par bāku no normāla skata punkta. Marīnistu šogad netrūkstot. S.K. tapa veseli četri ūdens darbi. I.E. mainot skatu ik mirkli, viņas darbi atspoguļo gan Japānu, gan Ameriku, gan laukus, gan pilsētu. L.G. pievienojās pie marīnistiem ar pāris

Zīda apgleznošana kā meditācija

Kad vaicāju, kas dalībniekiem patīk par zīda apgleznošanu, man teica, ka skolotāja Inga Strause-Godejard esot fantastiska, un ka darbs ar zīdu esot ļoti mierinošs, kā meditācija. Patīkot košās krāsas, vērot kā tās izplūst. Katram dalībniekam iznāk apgleznot vairākus zīda audumus, un kad māka apgūta, veido lielākus darbus. Viena metusies uz zivīm un zemūdens ainām, citi attēlo ziedus, kokus, dabu, citi ko abstraktu. Tā kā krāsas uz zīda ļoti izplūst, un kaut izplūšanas efekts pats par sevi ir skaists, lai varētu attēlot ko konkrētu, krāsu izplūšanu var apturēt, ja uz zīda ievēl norobežojošas līnijas ar īpašu koka sveķi. Tas no pudelītes jātecina – velkot svītras, kuŗām pāri krāsa netiks – atgādinot batikā metodi. Viegļajam sveķim jānožūst un tad ar sevišķu otu, kas mērkta vispirms ūdenī, tad nostrīķēta, un galiņš iemērkts īpašās profesionālās zīda krāsošanas krāsās, ar vieglu pieskārienu krāsu laiž

norobežotajos laukumīņos. Tad tik apbrīno, kā krāsa izplūst. Viena dalībniece apgalvoja, ka varētu sēdēt zīda darbnīcā no rīta līdz vakaram.

Inga ir izstudējusi glezniecību Latvijas Mākslas akadēmijā un dzīvo Teksasā. Vasaru viņa pavadījusi Gaŗezerā, gan ar vidusskolēniem un bērniem, gan tagad trīsreiztrīsniekiem. Kā viena dalībniece teica – noteikti Inga jāaicina atkal.

„Nav nekā skaistāka, kā krāsa kas plūst pa zīdu.” – Gunta

Rokdarbi

Zinta Enzeliņa vada rokdarbus, kur vairākas strādā pie daudzgadīgiem projektiem. Viena jau otro gadu izšuj Lielvārdes aubi, cita trešo gadu pie tautas tērpa krekla – vienu gadu kreklu izgriezusi, nākamajā izšuvusi uzpleci un šogad strāda pie apkakles. Cita ada zeķes. Zintai blakus darbojas Ilga Rūtiņa, kas māca izgatavot pērlišu prievītes. Zinta pati iemācījās no Ilgas kā tādas gatavot.

Stikla apdare & vitrāža

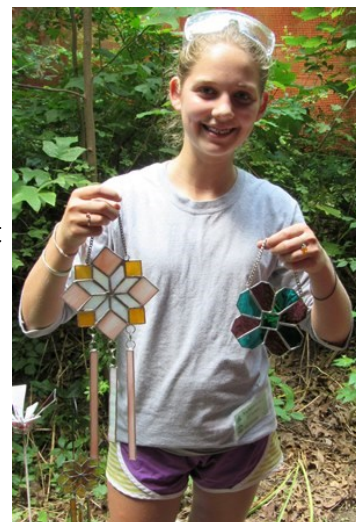
Laima Rožkalne, pārņēmusi savu vecāku stikla darbnīcu 3x3, pa gadiem izņēmusi vairākus stikla apdares kursus, nu apmāca trīsreiztrīsniekus dažādās stikla teknikās. Vitrāžā salodē izgrieztus stikla gabalus ar svinu un var veidot karekļus logiem, kastītes un pat 3-D skulptūras. Dārzakmeņus arī veido no izgrieztiem stikla gabaliem, tos saliek mustūrī uz lipīga papīra un uzlej pāri cementu. Kad tas kaut cik sastindzis, izņem no formas, bet lai cementa ķīmiskā nosēšanās turpinātu darboties, dārza akmenis esot reiz dienā jāaplaista – kā puķītes – veselu mēnesi. Mozaikas stilā var gatavot, vai apgreznot dažādus priekšmetus, kur stikla lauskas, vai izkausēta stikla gabalus iesēdina cementā un izveido rāmīti bildēm vai spogulim, svečturi, puķpodu, utt. Pēdējā metode ko Laima piedāvā 3x3 ir kausēts stikls, no kuŗa visbiežāk tikai veido rotas, bet var arī dažādībai izmantot vitrāžā, mozaikā, izdekorēt kārbīņas un citus priekšmetus. Ar kausējamiem stikliem

jāuzmanās, jo tur jālieto speciāli stikli, kas visi kūst pie līdzīgas temperatūras, un tos nedrīkst sajaukt ar pārējiem.

Dalībnieki stāstīja, ka Laimai esot liels talants un, ka viņa esot ļoti izpalīdzīga un mīļa. Kopā strādājot, dalībnieki labi sapazinušies, kaut no dažādām paaudzēm, vietām, interesēm. Jaunāka dalībniece bija 14.g.v. un jau strādāja pie sava trešā loga kareklīša.

Viena dalībniece teica: „Vienmēr ir gribējies atrauties no visiem sabiedriskiem un maizes darbiem un mežā kādu nedēļu nodarboties ar rokdarbiem. Šonedēļ man bija tāda iespēja un bija burvīgi. Stiklu darbnīca ir tāda noslēpumaina vieta. Nu varu nomirt laimīga.”

Kokles & Kokgriešana

Pirmo reizi 3x3 nometnēs ASV ir iespēja izgatavot kokles. Eduards Klints ar savu dēlu Audaru ir atbraukuši no Līgatnes un sagādāja četriem dalībniekiem materiālus un instrukcijas kokļu gatavošanai. Kokles pamatu izgriez no bieza koka gabala ar nevienu vienīgu sadauzītu pirkstu, tad jāizveido plānais koka gabals virsmai, tapiņas, dekorējums, stīgas. Meistars ar savu palīgu daudz piepalīdzēja un reizēm likās, ka kāds rūķītis būtu pa nakti padzinis darbiņus tālāk uz priekšu. Kokles gatavošana neesot bērna spēle. Kāds salīdzināja to ar pīrāgu taisīšanu, ka abi esot mīlestības darbi. Meistars pats piebilda, ka bez dvēseles kokle neskanot.

Eduards esot gribējis spēlēt kokli 80to gadu beigās, bet nekur nevarējis vienu atrast. Viņš esot parunājis ar gudriem cilvēkiem un iemācījies pats izgatavot kokles.

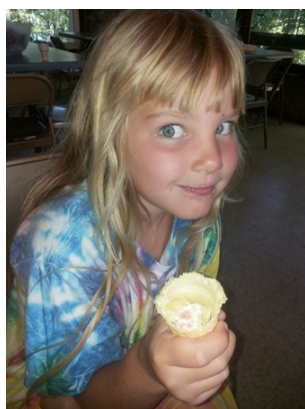
Agnārs Cickovskis bija atvedis savus koka apstrādes darba rīkus un vēl piepircis klāt, kas vajadzīgs. Viņš palīdzēja tiem, kas gatavoja ko citu no koka. Viena gatavoja izdekorētu maliņu savam koka rotkaļā solam. Cita gribēja izgatavot klabatas, ar ko modināt savas gaidas. Viņa sāka pētīt un atrada vismaz duci dažādu nosaukumu, ieskaitot klapītes, klabiķis, klapačas un iklabikla. Kādreiz tas tikai bijis koka dēlis, ko sita ar citu koku, lai sauktu strādniekus pusdienās. Citur tas bija instruments vai pat bērnu grabulis. Izvēlējusies vienu paveidu, viņa pie tā cītīgi strādā.

1/2 x 1/2

1/2 x 1/2 bērniem no 6—12 gadu vecuma vada Jolanta Bogustova un Guntis Rūtiņš ar palīdzēm Anniju Matisoni, Paulu Pastori un Katrīnu Vildavu.

Pārdomas no igaunietes – Thoughts from an Estonian

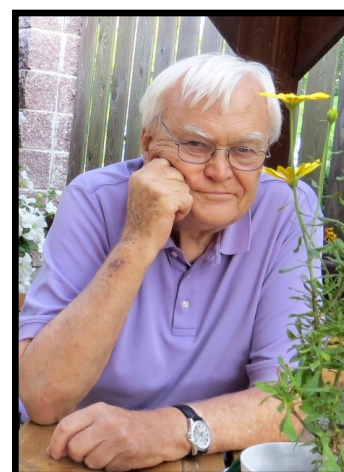
I came to 3x3 because Latvians are very good at stewarding their ethnographic knowledge and passing it on to the next generation. I mean the songs, old folk chants, silversmithing and other crafts. The reason I came here was to learn silversmithing from known jewelry artists, like Lilita, Astrīde and Andris. I am thrilled how Latvians are so inclusive, accepting me as an Estonian, who doesn't have any connection with Latvians, except a great-grandmother who lived on the Estonia/Latvia border. I love to hang out with the Latvian ethnographic group in Toronto. I have a Latvian friend who has learned Estonian and I would like to learn Latvian.

Ilo-Katryn Maimets

Pateicība aizsaulē aizgājušam Arnoldam Rupertam

Gadu gaitā esam
zaudējuši daudz
ilggadīgo
trīsreiztrīsnieku. Tā

nupat aizgāja Solveiga Miezīte, kas ir bijusi daudzās 3x3 nometnēs un strādājusi ar Līgu Rupertu pie latviskās audzināšanas ievirzēm. Bet pēdējā gadā zaudējām vienu no 3x3 dibinātājiem un stūrakmeņiem – Arnoldu Rupertu. Viņš visus 57 laulības un 34 gadus stāvēja blakus Līgai un ne tikai atbalstīja viņas darbu organizējot 3x3 nometnes, bet pats ķērās pie darba vadot nometnes, piedaloties ASV un Latvijas padomēs, saskaņojot Latvijas 3x3 nometņu ārzemju dalībniekus, uzturot 3x3 ASV kopīgo kasi un ar savu gaišo, mierīgo pieeju, palīdzēja daudz ko atrisināt. Vieglas smiltis Arnoldam vēl visa 3x3 Gaŗezera saime!

Arlo Kovatch
5. dzimšanas
diena

3x3 Gāzerā statistika

162 dalībnieki

Starp tiem 47 bērni

No kurienes?

- 51 no Mičigānas
- 24 no Minesotas
- 17 no Ohaijo
- 15 no Latvijas
- Pa 11 no Ilinojas, Kanādas un Viskonsīnas
- Pa 4 no Indiānas un Ziemeļkarolīnas
- Pa 3 no Merilandes un Teksasas
- 2 no Aijovas
- Pa vienam no Ņujorkas un Vašingtonas

Latviešu Organizāciju Apvienība Minesotā (LOAM)
Amerikas latviešu Palīdzības Fonds
(LRFA)

**Sevišķi pateicamies Latvijas
Republikas Kultūras Ministrijai par
3x3 nometnes atbalstu ārzemēs un
ceļa naudas segšanu četriem ieviržu vadītājiem.**

Populārākie vārdi:

Piecas: Māra

Pa četri: Andris, Anna, Ilze, Juris, Maija

Pa trim: Aija, Laima, Līga

Ja skatās uz Anša Bogustova kritēriju, cik mums ir latviski vārdi, tad jāsap, ka ja atņem tos, kas dzimuši amerikāņi vai citas tautības, ļoti maz mūsu 3x3 saimē ir ne-latvisku vārdu. Ne ka tas ir labi vai slikti, tikai novērojums.

3x3 mājas lapa — www.3x3.lv

Redakcija: Maira Bundža un Sams Knoch

Reportieris: Juris Jauntirāns

Foto: Sams Knoch, Maira Bundža, Jolanta Bogustova, Maija Zaeska.

Galvas & mazie zīmējumi: Linda Treija

Nosaukumu ieteica: Vilma

Bolšteina

Korektore: Elga Pone

